

АЗІЯ 19.01.2024 | Стефан Томе

«Спроби Пекіна залякати не дають бажаних результатів»

Експерт зі Східної Азії Стефан Томе про підсумки президентських виборів на Тайвані, вплив Китаю та очікування країни від Заходу.

Питання ставив Александер Ізеле

Демократична прогресивна партія (ДПП), критично налаштована щодо Пекіна, втретє поспіль перемогла на президентських виборах, і її кандидат Вільям Лай Цінде стане наступним президентом. Водночас партія не змогла відстояти свою більшість у парламенті. Як населення відреагувало на результат після дуже емоційної виборчої кампанії?

Залежно від уподобань: у таборі переможців панує полегшення і радість, у таборі переможених – суцільні нарікання. Але результати нікого не здивували, вони відповідають останнім опитуванням, які на Тайвані можуть бути опубліковані за десять днів до виборів. Звичайно, відчувається певна напруженість, оскільки люди очікують реакції Пекіна, але вона може не проявитися до інавгурації нового президента в травні.

Незважаючи на те що більша частина населення похилого віку Тайваню, як і раніше, відчуває тісний зв'язок із Китаєм, багато молодих людей вважають себе тайваньцями. Як ведеться боротьба за ідентичність?

Я не впевнений, що питання ідентичності дійсно має такий вже великий стосунок до віку. Зрештою, за винятком дуже літніх людей, усі тайваньці народилися на острові. На цих виборах більшість молодих виборців проголосували за третю партію, *Тайваньську народну партію*, яка не робить особливого акценту на питанні ідентичності, а хоче набрати очки, відповідаючи на практичні питання. Саме тут і криється найбільше розчарування, оскільки їхньому кандидату вдалося набрати лише чверть голосів.

У міжнародних репортажах домінують питання відносин із Китаєм. Які ще питання були вирішальними на виборах?

Ціни на оренду житла, особливо в столиці Тайбеї, енергетична безпека, дуже низький рівень народжуваності та медичне обслуговування – всі ці питання хвилюють населення. Водночас на Тайвані робляться спроби емоційно мобілізувати електорат навколо питання про Китай, особливо на завершальному етапі виборчої кампанії, що є дещо дивним, оскільки насправді тут існує широкий прагматичний консенсус, згідно з яким ані формальна незалежність, ані об'єднання з Народною Республікою є небажаними. Однак партії активно сперечаються про те, як краще уникнути й того, й іншого.

Останніми місяцями Китай посилив тиск на Тайвань, проводячи, зокрема, незліченні військові навчання. Яку роль відіграла поведінка Пекіна в рішенні тайваньського народу взяти участь у голосуванні?

Спроби Пекіна залякати не дають бажаних результатів і навіть можуть виявитися контрпродуктивними для режиму. Чотири роки тому Сі Цзінпін став найкращим агітатором для президентки Цай Інвень, яка зараз залишає свою посаду. Але вплив китайських дезінформаційних кампаній і фейкових новин – це проблема, він підриває довіру людей до політичних інститутів. Можливо, цього разу він не мав вирішального впливу на виборах, але він, безумовно, турбує мене.

Тайваньська напівпровідникова промисловість вважається певною мірою страховкою в протистоянні між Китаєм і США. Як Тайбей дивиться на ескалацію технологічного конфлікту?

Безсумнівно, країна хоче залишатися провідним світовим виробником і по праву вважає, що знаходиться у вигідному становищі. Але не зовсім зрозуміло, чи справді «Кремнієвий щит» є страховкою життя острова. У разі подальшої ескалації конфлікту між Китаєм і США для обох сторін може стати важливим позбавити одна одну доступу до тайваньських напівпровідників, що, можливо, навіть підвищить уразливість острова.

Чого очікують тайваньці, і зокрема політики, від Європи та Німеччини?

На Тайвані заведено вважати, що Німеччина занадто дружельобна до Китаю або занадто залежна від китайського ринку. Якщо говорити про стримування Китаю від вторгнення, Німеччина і

ЄС могли б відіграти важливу роль – не у військовій складовій стримування, а в економічній і політичній. Для цього необхідно зробити чіткі заяви на адресу Пекіна, і саме цього хотів би Тайвань. Такі заяви іноді надходять від парламенту ЄС, але рідко від німецьких політиків і зовсім ніколи від канцелярії.



Стефан Томе

Стефан Томе (Stephan Thome) – письменник, китаїст і філософ. За свої романи він був удостоєний численних нагород. Багато років Томе живе на Тайвані.

